

Barri de la Barceloneta

Vacarisses

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Al sud-est del nucli de Vacarisses

Coordenades:

Latitud: 41.60347
Longitud: 1.92002
UTM Est (X): 410005
UTM Nord (Y): 4606315

Classificació

Número de fitxa: 08291 - 32
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XIX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Moltes cases antigues s'han refet de nou o han estat modificades substancialment

Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[Cal Cabasset](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 12/05/2010 - 02:00

Descripció

La Barceloneta és un barri d'origen pagès lleugerament separat del poble de Vacarisses. El nucli és el propi carrer de la Barceloneta, on hi ha les anomenades "casetes". Es tracta d'un carrer de traçat rectilini, actualment asfaltat i amb voreres estretes. El cablejat elèctric és exterior. Les casetes són alineades i es troben situades sobretot al costat de ponent. Es tracta de cases unifamiliars de dimensions modestes. En general han conservat els volums originaris, però amb reformes importants que desdibuixen la imatge tradicional del carrer. La tipologia de les cases presenta variacions pel que fa a les dimensions i volums. Però solen tenir planta baixa (on hi ha el menjador-cuina) i un pis superior (on hi ha les habitacions). Els portals d'entrada són adovellats i fets amb pedra tosca. Només hi ha una casa que tingui les finestres amb brancals i llinda de pedra (cal Feliu Vidrier). Als darreres de les cases hi havia coberts per a estables i altres dependències de treball. Per aquest sector hi passava el "camí de les eixides" i és per on entraven els carros. Les cases que han conservat millor la tipologia tradicional són les núms. 34, 32, 30 (cal Navaies), 26, 22, 16 (cal Feliu vidrier), 11 (ca la Cubana) i 9. Als dos extrems el carrer continua amb cases de construcció moderna, de manera que les "casetes" han quedat com una petita illa dins un barri que ha seguit el model d'urbanització.

Història

Segons el llibre monogràfic de la Barceloneta (CRUSAFONT et alii, 2003) cal diferenciar un primer grup de diverses pagesies, que podrien ser molt antigues, probablement anteriors al segle XVII. Entre aquestes cal comptar-hi can Domingo, cal Mateu, cal sagal (que conserva documents de l'època de la Guerra del Francès), cal Flotats i segurament cal Grauet, mentre que ca l'Andorrà podria ser que fos un edifici annex a cal Sagal. Però d'aquestes no hi ha cap cas en què s'hagi conservat la casa originària.

Un segon nucli de cases més senzilles, alineades tot formant el carrer pròpiament i anomenades "les Casetes" va aparèixer més tard, potser al segle XVIII però més aviat al XIX. No hi ha notícies ni tradició oral que n'expliqui l'origen, però els autors del llibre sobre la Barceloneta formulen la hipòtesi que es tractaria d'una colònia agrícola relacionada amb la puixança vitivinícola de la masia de la Torre (actualment Torreblanca) i habitada majoritàriament per forasters, que haurien vingut a compensar la falta de mà d'obra pagesa en aquesta època. En efecte, els Pladellorens, propietaris de la Torre, van anar adquirint els masos propers, entre ells els del Boixadell, can Domingo i el Guinerdeu, que estaven abandonats, per tal de poder ampliar el conreu de la vinya. Un exemple és cal Xic de la Torre, que sembla referir-se a un dels descendents de la casa gran establert al barri de les Casetes.

Pel que fa a la denominació, podria haver sorgit pel paral·lelisme amb el barri del mateix nom de Barcelona: un barri proper però separat, poblat per gent forastera i d'extracció social més aviat baixa. Això hauria propiciat una certa rivalitat, que s'ha mantingut al llarg dels anys, entre el barri de la Barceloneta i els habitants del poble. Amb la crisi de la vinya al final del segle XIX alguns dels habitants s'orientaren a l'explotació del bosc i a les feines de carboners, però això no impedí que moltes cases fossin abandonades fins que, a l'entorn de 1940, s'inicià un procés de substitució per estiuvejants, procedents fonamentalment de Terrassa i Sabadell. Amb els anys les cases s'anaren reconstruint i també se'n van aixecar de noves, de manera que, sobretot a partir de la dècada de 1960, la Barceloneta esdevingué un barri de segones residències amb una clara personalitat pròpia i un gran dinamisme.

Bibliografia

CRUSAFONT, Miquel; PADRÓ, Camil; TOBELLA, Mercè; BOIX, Pere (2003). La Barceloneta de Vacarisses. Un espai d'enginy i d'Il·lusió. Vacarisses.

FARRÉS, Josep M. (1994). "El carrer de la Barceloneta". Els cingles de Vacarisses, Sabadell, p. 58-59

FARRÉS, Josep M. (1999). Retrats de Vacarisses. Ajuntament de Vacarisses, p. 23

